

Premiats *Dia del Biòleg*

Els biòlegs catalans premien a 8 professionals de la biologia

- L'Eloïsa Matheu i Dr. Alfonso Valencia se'ls concedeix el premi Col·legiat d'Honor. Ramon Jordana i el Dr. Jordi Barbé reben el reconeixement a la seva trajectòria professional.
- En la categoria de recerca i investigació, s'atorga el premi al Dr. Jordi Surrallés i Dr. Eudard Batlle. Enguany, la bioemprenedoria recau en el Dr. Salvador Garcia i la iniciativa empresarial SanitatVegetal.com.
- En la categoria en comunicació biològica/científica recau en el Pere Estupinyà.

Barcelona, 26 de febrer de 2025. La Junta de Govern del Col·legi de Biòlegs de Catalunya, anuncia els premis de la vuitena edició dels Premis "Dia del Biòleg". Com en les darreres edicions, són 8 professionals de la biologia als quals se'ls reconeix la seva aportació a la ciència i a la societat en cinc categories diferenciades Col·legiats d'Honor, Trajectòria Professional, Recerca i investigació, Bioemprenedoria i, Comunicació biològica/científica.

A l'Eloïsa Matheu i el Dr. Alfonso Valencia se'ls concedeix el premi Col·legiat d'Honor. Als biòlegs Ramon Jordana i el Dr. Jordi Barbé reben el reconeixement a la seva trajectòria professional. Per la seva banda, els doctors Jordi Surrallés i Eduard Batlle se'ls reconeix la seva trajectòria en recerca i investigació. El premi Dia del Biòleg a la bioemprenedoria recau en el Dr. Salvador Garcia per la iniciativa Sanitat Vegetal. I el premi en categoria en comunicació biològica és per en Pere Estupinyà.

Des del 2017, el Col·legi de Biòlegs de Catalunya va decidir reconèixer la vàlua professional i col·legial dels biòlegs i biòlogues catalanes i fer visible la seva tasca. El 25 d'abril és la data per atorgar els premis del Dia del Biòleg per donar visibilitat i prestigiar als professionals de la biologia i coincideix amb la data de publicació l'estructura de l'ADN l'any 1953 de la mà de James Watson i Francis Crick.

El reconeixement **Col·legiat d'Honor** s'atorga a persones o entitats, siguin o no col·legiades per la seva contribució notable al prestigi de la professió pels seus mèrits científics per la prestació de serveis a la professió de la biologia.

Eloïsa Matheu de Cortada

La Junta de Govern atorga el premi d'Honor a l'Eloïsa Matheu per la seva perseverança en la recerca, divulgació del món sonor de la natura i els paisatges i la seva inestimable contribució en l'estudi, divulgació i conservació del patrimoni natural a través dels paisatges sonors.

L'Eloïsa Matheu de Cortada és una biòloga especialitzada en zoologia i més concretament en la comunicació acústica dels animals i els paisatges sonors

dels diferents ecosistemes. El 1992 va crear el segell discogràfic Alosa, amb el qual va publicar les primeres guies sonores i paisatges sonors del país amb la intenció de servir com a material de consulta i aprenentatge per a ornitòlegs i naturalistes.

La seva contribució ha estat essencial en el coneixement i la conservació del patrimoni natural a través de les seves gravacions, pioneres a Catalunya. Centenars de tallers, cursos, suport sonor a exposicions, documentals, programes de ràdio i televisió han estat els pilars de la seva dedicació professional.

Actualment, col·labora amb el Museu de Ciències Naturals de Barcelona digitalitzant, ampliant i dinamitzant la Fonoteca per a la preservació digital i documentació de l'antiga col·lecció de sons iniciada en el 1983. A més, treballa en la consolidació d'una nova disciplina científica l'Ecologia del Paisatge Sonor.

Dr. Alfonso Valencia Herrera

La Junta de Govern del Col·legi de Biòlegs de Catalunya nomena com a col·legiat d'Honor al Dr. Alfonso Valencia Herrera. Aquest biòleg computacional ha estat pioner en l'aplicació de la informàtica per a resoldre problemes biològics. La Junta vol destacar els treballs d'anàlisi de grans col·leccions de dades genòmiques, especialment xarxes d'interacció de proteïnes aplicades a la genòmica i la epigenòmica, la biologia del càncer i la medicina de precisió. Cal afegir que la seva metodologia de treball ha estat una referència per altres treballs d'abast internacional.

Alfonso Valencia és doctor en Bioquímica i Biologia Molecular per la Universitat Autònoma, Madrid. Aquest biòleg computacional és professor d'investigació ICREA, director del Departament de Ciències de la Vida del Barcelona Supercomputing Center i director de l'Institut Nacional de Bioinformàtica INB-ELIXIR-ES.

El seu interès de recerca és el desenvolupament de mètodes de Biologia Computacional i la seva aplicació a problemes biomèdics. Alguns dels mètodes computacionals que va desenvolupar es consideren treballs pioners en àrees com la mineria de textos biològics, la coevolució de proteïnes, les xarxes de malalties i, més recentment, la modelització de sistemes cel·lulars (bessons digitals). Participa en alguns dels principals consorcis internacionals relacionats amb el càncer.

Pel que fa als serveis comunitaris, és un dels primers impulsors de l'actual infraestructura ELIXIR, fundador de la xarxa espanyola de Bioinformàtica i membre fundador i expresident de l'ISCB, l'associació professional de Bioinformàtics i editor executiu de la principal revista en la matèria, *Bioinformatics OUP*.

La seva gran producció de literatura científica, prop de 500 articles en revistes biològiques i computacionals amb més de 86.000 citacions, el converteixen en un referent en la seva àrea de treball, exportant coneixement i metodologia arreu. A més, en aquests darrers anys ha dirigit més de 36 tesis doctorals i treballs de fi de màster.

La categoria “**Trajectòria professional**” reconeix als biòlegs i biòlogues col·legiades especialistes en diferents àmbits que han afegit valor i prestigi a la professió al llarg de la seva carrera.

Ramon Jordana i de Simon

En aquesta vuitena edició, la Junta de Govern del CBC concedeix aquesta distinció a Ramon Jordana i de Simon per la seva dedicació durant més de 40 anys, des de l'administració pública catalana. ha vetllat per una visió global i ecosistèmica del patrimoni natural català. Va ser dels pioners a implantar nous models de governança compartida dels recursos naturals, especialment en la pesca.

Ramon Jornada, que també va ser degà del Col·legi de Biòlegs de Catalunya del 2017 al 2019, és llicenciat, entre altres quatre carreres més, en Ciències Biològiques per la Universitat de Barcelona (1980), especialitzat en biologia fonamental i zoologia. Un any més tard, ja va entrar a

l'administració catalana, on progressivament va anar ascendint en diferents àrees, començant per la pesca i l'aqüicultura, pesca continental, seguiment de l'avaluació ambiental, projectes transversals, fins arribar a ser subdirector general d'Activitats Cinegètiques i Pesca Continental.

Però a més de la gestió, ha exercit de docent en diferents màsters com el de l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya, l'ús del GIS en l'aqüicultura, gestió costanera i estuàries a la UPC, entre d'altres.

Dr. Jordi Barbé Garcia

Del Dr. Jordi Barbé, la Junta de Govern destaca dos aspectes de la seva trajectòria professional. Per una banda, la seva extensa activitat docent en Microbiologia tant en el que fa referència al món universitari com en la difusió d'aquesta disciplina científica en la societat en general i en l'ensenyament secundari obligatori i el batxillerat en particular. Aquesta tasca divulgadora ha estat majoritàriament focalitzada en l'actualització dels conceptes microbiològics presents en els currículums d'aquests nivells de l'ensenyament. I, per l'altra banda, la recerca. A més de participar en dues patents

relacionades amb la utilització de bacteriòfags com a elements antibacterians, la seva recerca ha permès aprofundir en el coneixement dels mecanismes de la reparació del DNA en els bacteris i en el paper que aquests processos tenen en la virulència d'aquests organismes i en la gènesi de resistències als antibiòtics..

És catedràtic de Microbiologia al Departament de Genètica i de Microbiologia de la Universitat Autònoma de Barcelona des de l'any 1992. Ha publicat més de 200 articles en revistes científiques indexades al *Journal Citation Reports* i ha dirigit prop de 40 tesis doctorals. Ha sigut investigador principal de prop de 30 projectes de recerca de convocatòries estatals i europees.

El Dr. Jordi Barbé va ser el fundador l'any 1984 i coordinador des de llavors del grup de recerca consolidat "Microbiologia Molecular" del Departament de Genètica i Microbiologia de la UAB. Va ser impulsor i primer degà de la Facultat de Biociències de la UAB Barcelona i també vicerector de Personal Acadèmic.

Ha estat membre de les Juntes directives de diverses associacions científiques i del consell directiu de la Societat Catalana de Biologia de la qual, en aquests moments, és Coordinador de la Secció Territorial al Vallès. Ha format part de diverses comissions d'avaluació de projectes de recerca i de Professorat de l'Estat Espanyol, Catalunya i Unió Europea. Actualment, és el Comissionat del rector de la UAB per a les relacions amb l'ensenyament secundari.

La categoria “**Recerca i Investigació**” vol reconèixer els professionals col·legiats que dirigeixen o participen en un grup de recerca en diferents àmbits de la biologia. Enguany, reben aquest mèrit:

Dr. Jordi Surrallés Calonge

La Junta de Govern del Col·legi de Biòlegs de Catalunya atorga aquesta distinció al Dr. Jordi Surrallés per la seva recerca constant en comprendre els mecanismes que mantenen l'estabilitat del genoma i ens protegeixen de les malalties, el càncer i l'envelliment i la capacitat de traslladar aquest coneixement per a desenvolupar estratègies terapèutiques i diagnòstiques noves en els camps de l'oncologia, la medicina de precisió i les malalties minoritàries com l'anèmia de Fanconi.

Jordi Surrallés és llicenciat en Ciències Biològiques per la Universitat Autònoma de Barcelona (1990) doctor en Genètica (1994) i amb experiència postdoctoral a Holanda i Finlàndia. Va crear el seu equip de recerca a la UAB, on és Catedràtic de Genètica. L'any 2017 va ser nomenat director del Servei de Genètica de l'Hospital de Sant Pau de Barcelona. Actualment és el director científic de l'Institut de Recerca de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau - Fundació Institut de Recerca Hospital de Sant Pau (IR Sant Pau) i cap de grup del IR Sant Pau i del Centre de Recerca Biomèdica en Xarxa de Malalties Rares (CIBERER). Gaudeix del reconeixement d'ICREA Acadèmia des del 2008.

El Dr. Surrallés ha dirigit com a investigador principal més de 60 projectes de recerca competitius concedits per institucions públiques i privades de tot el món i ha participat en assajos clínics, diverses patents i contractes amb fundacions privades i empreses biotecnològiques-farmacèutiques. Ha impartit desenes de conferències convidades en reunions internacionals, publicat prop dels 150 articles i dirigit 20 tesis doctorals.

Dr. Eduard Batlle Gómez

Del Dr. Eduard Batlle, la Junta de Govern destaca tota la seva recerca adreçada, des de fa més de 20 anys, a trobar la relació entre el càncer colorectal (CCR) i les cèl·lules mare intestinals, així com de la seva metàstasi. Juntament amb el seu equip van identificar el factor de transcripció *Snail* com a repressor de l'expressió gènica de *E-Cadherina* durant l'EMT (2000); la connexió entre les cèl·lules mare intestinals i el CCR (2002-2011); i més recentment un paper clau per a la senyalització de TGF-beta en les cèl·lules estromàtiques durant la colonització

metastàtica (2012-2015). Continuen treballant i tenen obertes noves línies de recerca per entendre com evolucionen les metàstasis amb el temps i per desenvolupar enfocaments dirigits a la plasticitat de les cèl·lules tumorals.

Eduard Batlle és llicenciat en Ciències Biològiques i doctor en Biologia per la Universitat de Barcelona (UB). Actualment és professor d'investigació ICREA a l'Institut de Recerca Biomèdica (IRB Barcelona) i cap del Programa de Càncer d'aquest centre. Batlle és una de les autoritats en la recerca d'aquest camp i el resultat de les seves investigacions són estudis de referència que inspiren el treball de molts altres laboratoris a tot el món.

A més, la seva trajectòria ha estat reconeguda a través de diversos premis com el Premi Sabadell Banc a la Recerca Biomèdica (2010), el Premi *Josef Steiner* (2013), les subvencions *ERC Starting* i *Advanced Grants* (2007, 2013, 2019), el Premi Fundació Pezcoller-EACR (2014), el Premi Fundació Lilly (2016), el Premi Fundació Carmen & Severo Ochoa (2016) i, recentment, el Premi Nacional de Recerca 2023 de Govern de la Generalitat de Catalunya.

La categoria de “**Bioemprenedoria**” reconeix als col·legiats, o grup liderat per biòlegs, que hagin implantat un projecte d’empresa amb èxit. En l’edició de 2025 recau en la Salvador Garcia López i l’empresa “**Sanitat Vegetal**”.

Salvador Garcia López i Sanitat Vegetal

La Junta de Govern del CBC vol posar en relleu els treballs pioners del Salvador Garcia López i del seu projecte Sanitat Vegetal, la marca que va crear el 2003 per a la gestió integral de les plagues, GIP, a les Àrees Verdes i la jardineria. Com expliquen, la GIP és un sistema de presa de decisions jerarquitzat, en el qual es decideix actuar o no, davant l’aparició d’un flagell. Si han d’actuar, aquesta actuació pot ser mitjançant medis culturals (adobar, regar, afegir o canviar el terra, etc.) o bé la utilització de medis químics o biològics, donant preferència a aquests darrers.

Salvador Garcia és llicenciat en ciències Biològiques l’any 1983 per la Universitat de Barcelona. A més de dirigir Sanitat Vegetal i ser assessor en GIP, ha estat professor associat de Fitopatologia i Tractaments Fitosanitaris de la Universitat Rovira i Virgili (URV) en el grau d’Enologia i en l’Enginyeria Tècnica Agrícola. Garcia és la persona de referència en l’aplicació d’aquest sistema de gestió arreu d’Espanya on és convidat a diferents cursos, jornades i congressos de jardineria i àrees verdes.

El seu treball com a assessor GIP, com arboricultor, o en la realització de tractaments fitosanitaris s’ha dut a terme aquests anys en moltes ciutats i empreses del nostre entorn: Port Aventura World, Ferrari Land i els seus hotels i entre d’altres a les ciutats de Figueres, Mollerussa, Tortosa. Lleida. Badalona, Vilaseca, La Pineda, Salou, Cambrils, Esplugues de Llobregat, Reus, Tarragona, Calafell, Palma de Mallorca i Barcelona.

La categoria de “**comunicació biològica/científica**” que vol reconèixer als professionals amb una trajectòria de comunicació i divulgació en l'àmbit de la biologia. Aquest premi s'atorga al:

Pere Estupinyà Giné

La Junta de Govern vol posar en relleu la seva capacitat per comunicar la complexitat de la ciència i la biologia de forma entenedora al gran públic. La seva constància i rigor en les seves comunicacions.

Pere Estupinyà és bioquímic i des de fa 23 anys es dedica professionalment a divulgació científica. Va iniciar la seva carrera el 2001 com a guionista científic en el programa REDES de TVE dirigit per l'Eudard Punset. En aquell període va publicar grans reportatges a diferents mitjans:

La Vanguardia, Muy interesante, Historia y Vida, entre d'altres.

Estupinyà ha publicat 5 llibres de divulgació, entre ells “El Ladrón de Cerebros”, “S=EX2: La Ciencia del Sexo” o “A Vivir la Ciencia”, tots amb el segell Debat de Penguin Random House. Va viure set anys als EUA, on va ser el primer espanyol becat per la prestiosa *Knight Science Journalism Fellow* de l'Institut Tecnològic de Massachussets (MIT) fet que li va permetre treballar en els Instituts Nacionals de Salut (NIH) dels EUA, consultor en el Banc Interamericà de Desenvolupament (BID). Així mateix, va escriure per a mitjans com *El País, National Geographic o Scientific American*, *el Mundo*, i a ser corresponsal l'Agència SINC als EUA. L'any passat va guanyar el premi CSIC-FBBVA de periodisme científic.

Actualment, dirigeix i presenta el programa “El Cazador de Cerebros” a TVE i és col·laborador en la secció de ciència del “A Vivir” en la Cadena Ser.

El Col·legi de Biòlegs de Catalunya és (CBC) és una corporació de dret públic que estableix el punt de trobada dels professionals de la Biologia d'adscripció obligatòria per exercir la professió.

Contacte amb premsa:

Neus Royo Bonnin
659372782
neus@globalcom.cat